

Я досліджую світ
4 клас

Дата: 18.04.2025

Клас: 4 – Б

Предмет: *ЯДС*

Вчитель: Таран Н.В.

Тема: *Які взаємозв'язки існують у природі.*

Повторення. Материки, океани і частини світу на географічних картах.

Мета: моделювати зв'язки «природа-людина», «природа-рукотворний світ», «людина-рукотворний світ» і складати розповідь за створеною моделлю; складати ланцюги живлення; обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; формувати позитивне ставлення до навчання; виховувати дружні стосунки в класі, доброзичливе ставлення до учнів школи; розвивати увагу, мислення, мовлення.

Продзвенів уже дзвінок,
Починаємо урок!
Всі мерщій сідайте, діти.
Домовляймося не шуміти.
На уроці не дрімати,
Руки вчасно піднімати.
І щоб не було мороки.
Всі готові до уроку?!
Тож гаразд, часу не гаймо
І урок розпочинаймо!

Сьогодні

Програма «Як відчуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

LIVE

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Наведіть приклади взаємозв'язків за схемами:

Нежива – жива

Природа – природа

Рослини – тварини

Тварини – тварини

Сьогодні

Розгляньте фото. На які дві групи можна розподілити зображені природні об'єкти?

ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!

+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!

?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!

-

Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ!!!

Ніщо у природі не існує ізольовано (відокремлено). Усе між собою певним чином пов'язано.

Усе розмаїття природи поділяють на живу та неживу природу.

- Пригадайте, за якими ознаками живі об'єкти відрізняють від неживих.

Будь-яка жива істота – це організм, якому власне живлення, дихання, виділення, ріст, розвиток, розмноження та відмирання. Чому рослина, позбавлена сонячного світла та води, гине? Чому тварина без води відчуває спрагу? Тому що у природі живе й неживе завжди пов'язано між собою.

Роль дощового черв'яка у природі

<https://www.youtube.com/watch?v=wliwsf0Xa1Y>

Дослід "Як черв'яки розпушують ґрунт"

<https://www.youtube.com/watch?v=dJCOE9p34>

У ґрунті мешкають бактерії, містяться грибниці. Усю товщу ґрунту пронизано корінням рослин, які всмоктують з ґрунту воду та розчини поживних речовин.

Ґрунт населяють найрізноманітніші тварини — черви, комахи, звірі, які пристосовані до риття, наприклад кроти. Вони знаходять у ґрунті потрібні для життя повітря, воду, їжу. Повітря і вода перебувають у порожнинах ґрунту.

Світло в глибину ґрунту не проникає. Тому у тварин дуже маленькі очі або їх зовсім немає, у навколишньому середовищі вони орієнтуються за допомогою нюху та дотику. Будова тіла таких звірів, як кріт, сліпак, указує на те, що вони мешкають у ґрунті.

Передні лапи у крота – це основний інструмент для риття. Вони плоскі, як лопати, мають дуже великі кігті. Сліпак угризається у ґрунт міцними передніми зубами (щоб земля не потрапляла в рот, губи закривають його позаду зубів). Тулуб у цих тварин овальної форми, щоб зручніше було пересуватися підземними ходами.

Між якими компонентами природи
розкрито взаємозв'язки в
наведеному тексті на ст. 103?

Тварини, що мешкають у ґрунті, впливають на його родючість. Вони утворюють там систему ходів і щілин, якими до коренів рослин надходять повітря і вода. Ґрунтові тварини постійно «переорюють» ґрунт. У цьому процесі важливу роль відіграють дощові черв'яки. Переміщаючись, вони роблять ґрунт пористим, сприяють збагаченню повітрям, полегшують проникнення води. Дощові черв'яки є кормом для багатьох тварин, які мешкають у ґрунті.

Важливу роль в утворенні ґрунту відіграють бактерії. Вони перетворюють рештки відмерлих рослин і тварин на мінеральні речовини.

У природі рослини та тварини не можуть існувати одне без одного. Вони здійснюють взаємний вплив, який корисний усім і сприяє виживанню кожного виду рослин і тварин. Такі групи живих організмів утворюють *природні угруповання*.

Рослинне угруповання –
група різних рослин, які ростуть
на одній ділянці місцевості з
однаковими умовами існування.

Сьогодні

За схемою розкажіть, які бувають угруповання

Угруповання

Природні

ліс

лука

степ

пустеля

озеро

болото

Штучні

поле

сад

клумба

ставок

город

У природі існують взаємозв'язки між різними тваринами, корисні й для одного, і для іншого виду. Наприклад, у місцях проживання носорогів водяться птахи, які харчуються комахами та кліщами, що живуть на шкірі носорога. Носоріг забезпечує птахів їжею, а вони звільняють його від паразитів.

- Пригадайте, як називаються тварини, які живляться іншими тваринами.

Чи відбудуться у природі зміни,
якщо зникне один із видів тварин?

- За фото розкажіть, взаємозв'язки між якими об'єктами природи зображено.

Рослини – це основа життя на Землі. Вони збагачують повітря киснем, забезпечують їжею багатьох тварин. Тварини запилюють рослини, живляться пилом і нектаром, розповсюджують їхні плоди й насіння.

Де багато пташок, там нема
комашок.

Завдання 1

На стрілках напиши, який взаємозв'язок існує між тваринами й рослинами. Що отримують тварини від рослин, що тварини дають рослинам.

пилок

запилення

їжа

розповсюдження
рослин

Завдання 3

З'ясуй, яке твердження щодо хижаків і здобичі є істинним, а яке - хибним. Познач .

	Правильно	Неправильно
З гострими зубами – найімовірніше хижак.		
Хижак завжди більший за здобич.		
Велика тварина не може бути здобиччю.		
Деякі тварини можуть бути хижаками і здобиччю.		

Завдання 5

Використовуючи ключові слова, склади три речення, у яких опиши зв'язок між рослинами і тваринами.

Ключові слова: жаба, комар, лев, косуля, рослиноїдні, хижаки, крокодил, зебра.

Тварини за споживанням їжі поділяються на групи: рослиноїдні, хижаки, всеїдні. Рослиноїдними тваринами є косуля та зебра.

Хижаками є жаба, комар, лев, крокодил.

1. Які зв'язки існують між живими організмами? Проілюструйте свою відповідь прикладами.

2. Як ви думаєте, якій групі живих організмів у харчовому ланцюгу відведено найважливішу роль?

3. Наведіть приклади впливу тварин на родючість ґрунту.

4. Як людина може використати у своїй діяльності знання про вплив тварин на ґрунт?

5. Які зв'язки існують між тваринами? Наведіть приклади.

6. Продовжіть речення (за вибором):
«Було цікаво...»;
«Було складно...»;
«Я спробую...».

Коротко про головне

У природі існують тісні взаємозв'язки між її об'єктами. Порушення цих взаємозв'язків може негативно вплинути на природу.

...у природних умовах у ведмедя ворогів немає, навіть зграї вовків обходять клишоногого велетня стороною. Але головним ворогом ведмедів стала людина. Браконьєрська діяльність і мисливський промисел призвели до того, що багато видів ведмедів перебувають на межі зникнення.

Чого ви навчились на
уроці?

Що найбільше вас
вразило чи здивувало під
час уроку?

Що нового ви сьогодні
дізнались?

Чи було вам важко? Якщо
так, то що саме?

Продовжіть речення.
Тепер я знаю, що ...

Повторити тему на ст. 101-105,
зошит ст. 54 – 55 №2, 4.

Навчальне відео

<https://www.youtube.com/watch?v=XtLWYij-LLY>

Роботи надсилайте на Нитан

Використані джерела:

<https://vsimpptx.com/author/ya-doslidzhuyu-svit-gilberg-tg-tarnavska-ss-grubiyen-lv-pavich-nm-4-klas>